Nro 18.

KURYER LITEWSKI

Za Naywyższém Dozwoleniem

IMPERATORA JMCI CAŁEY ROSSYI.

w WILNIE V. S. 4. MARCA 1803. ROKU WE SRZODĘ

z Petersburga V. S. 20. Lutego.

Rostowskiego regimentu muszkietyerów zmarły Półkownik Manteufel wymazuie się z rang listy. Kijowski Gubernator woienny Generar kawaleryi Tormasów zarządzać będzie interessami cywilnemi w Kijowskiey i Mińskiey Guberniach. W Saratowskiey kantorze opieki cudzoziemców będzie głównym sędzią nadworny Konsyliarz Rogenbuk-Charkowski mieszczanin Uricynin za przyłożenie się do założenia tamże uniwersytetu otrzymał rangę Assesora Kolleskiego. Kolleski Konsyliarz Wagner umieszczony w Collegium manufaktur z pensyą 1200. rubli. Admirał Balle zostaie się przy urzędzie Generał Intendenta; w leśnym departamencie głównym dyrektorem będzie tayny Konsyliarz Gablic. Kolleski Konsyliarz Kiryaków został Konsyliarzem Stanu.

Za Naywyższym rozkazem Minister sprawiedliwości donosi skarżącym się na wyroki Departamentów Senatu: Witebskiemu obywatelowi Smykowi, który donosi, że iemu w dzierżenie nie oddano maiątku Graffa Pocieia sekwestrowanego za dług wexlowy: Smyk skargę zaniosł do Monarchy, gdy w Senacie prożba iego przyiętą nie była, poźniey Senat nie tylko sprawę osądził, aleteż wexlową Smyka pretensyą unikczemnił; maiątek Pocieja od sekwestru wolny; z tych względów prożba ninieysza przyiątą nie iest.

Daleckiemu Regentowi ziemskiemu Podkomorskiemu skarżącemu się na 3. Departament Senatu, że wieś Dalekie i część folwarku Niszczy z dzierżenia iego i innych krewnych wyiąwszy przysądził one do Starostwa Opeskiego, miłościwie darowanego Aktualnemu Kammerherowi Graffowi Manuzzi. Nayprzód: Wieś Niszcee prawdziwie zdawna należało do Starostwa Opeskiego; czego dowodzi rozgraniczenie Dworzanina Balcera Bobrownickiego w r. 1554 czynione, na które zgadza się sam proszący Dalecki. Przywiley dany r. 1543. od Zygmunta 1. Króla Polskiego Smoleńskiemu Bojarzynowi Janowi Płuscé na dzierżawę oddzielonych od pomienionego Starostwa 15. słażb ludzi i czterech pustoszy, był na iedną iego osobę tylko, nie zaś na sukcessorów; i dla tego następcy Płuski nie mieli prawa czynić iakiekolwiek układy w tym maiątku. Już zas zyskiwać stołowe Królewskie dobra pozwolono konstytucyami r. 1581. i 1588 bez względu na dawność. Zatém gdy Starostwo Opeskie r. 1796. miłościwie darowane zostało Graffowi Manuzzi na dziedzictwo, ze wszystkiém co do niego przynależy, i co sądownie przyłączone być może, ta część od onego oddzielona kondycyonalnie, bez żadney zprzeczki do Graffa należy. Przywiedziona zaś od Daleckiego konstytucya r. 1569. i artykuły statutu Litewskiego utwierdzaiące wieczną i spokoyną dzierżawę maiątków darowanych, ściągaią się do aktualnych i prawych właścicielów, i nie zmieniły natury Starościńskiego maiątku danego Płusce kondycyonalnie i doczesnie. Powtóre chociaż przywileiem danym r. 1580. d. 14. Czerwca od Króla Polskiego Stefana Batorego na doniesienie Podskarbiego Skumina, mieszkańce wsi Dalekie, Rubinicz Romanowiczowie, i Truchanowicz (od których proszący Dalecki rod swóy i prawo do wsi Dalekie prowadzi) uznani byli za slachtę, i dzierżawców teyże wsi znayduiącey się w Starostwie Opeskiém, iednak r. 1581. d. 13. Czerwca, Królewski Asessorski sąd wyrokiem swoim, od tegoż samego Króla Stefana Batorego potwierdzonym, uznał ich ludźmi prostego stanu z innemi poddanemi do Starostwa Opeskiego przynależącemi; a wieś Dalekie zostawała zawsze od owego czasu w nieprzerwaney Dzierżawie Starostwa. Z względu na te wszystkie przyczyny prożba Daleckiego iest odrzuconą.

z Wiednia 26. Lutego.

Zmarły tu niedawno sławny lekarz Baron Storck rodem był z Szwabii; lat 45. zostawał na usługach Austryackiego domu; zostawił maiątku 500. t. zł. ryń. — D. 23. Królowa Jmość Pruska córkę szczęśliwie powiła. — Pewny lekarz Włoski z Pawii miał oświadczyć, iż wiadomy iest onemu niezawodny sposob uzdrowienia Arcy Xiążęcia Karola. Zaprosił go do tey stolicy Xiąże Albert Sasko Cieszyński za wielką nadgrodę; lekarstwa swoie ma sam gotować w obecności lekarzów tuteyszych. — Dla ułatwienia handlu ma być prowadzony z Prus południowych do Krakowa kanał zpławny, spólnym nakładem dworów Berlińskiego i Wiedeńskiego. — D. 15. Crumpipen Kommissarz uroczystym obrządkiem obiął w Saltzburgu i ogłosił dzierżawę kraiów przez indemnizacyą danych Arcy Xiążęciu Ferdynandowi; czytano naprzód zrzeczenie bywszego Arcy Biskupa; naostatek patent nowego Pana przy woyskowey paradzie. Ten na wiosnę ma przedsięwziąć podróż do Drezna.

z Paryża 16. Lutego.

Adjutant Generała Rochambeau tu przysłany powrócił do S. Domingo z doniesieniem, iż 18 tysięcy żołnierza idzie w posiłku, który osłabionych Murzynów przymusi do zaprzestania woyny osadę niszczącey. Do wyspy Francuzkiey posyła Konsul 3 tysiące. — Rząd Austryacki widząc w cyrkulacyi moc nieskończoną prawie fałszywych biletów banku swoiego, starał się odkryć źródło złego, i doszedł nakoniec, że fałszerze czasem przebywaią w nas w departamentach granicznych. Rzecz przełożono Konsulowi z prożbą, ażeby złoczyńców aresztować kazał. Trzech znaleziono w Strasburgu; wszyscy są rodem z Niemiec; mieli przy sobie za 800. t zł. ryń. biletów fałszywych, o których twierdzą że w Basel są kupione. Lecz odkryte stęple i inne dowody prawdę okazały. Na miescu będą sądzeni i karani, nie zaś odesłani do Wiednia iak dawniey głoszono.

D. 21. Interessa Szwaycarskie, ile było w mocy rządu naszego, iuż są ukończone, akt pośrednictwa ogłoszony w następuiącey osnowie: „ Buonaparte pierwszy Konsul RPtey Francuzkiey

Prezydent Włoskiey do Szwaycarów. Helwecya domową niezgodą rozszarpana, blizką była zupełnego rozwiązania; sama u siebie znaleść nie mogła ratunku i dzielnych środków odnowienia praw i konstytucyi. Dawne przywiązanie i życzliwość Francuzów dla tego narodu szacownego, któryśmy w czasie rewolucyinych woien orężem obronili, traktatami zabezpieczyli niepodległość, interes Francyi i RPtey Włoskiey, których granicę okrywaią Szwaycary; prozba Senatu i demokratycznych Cantonów, życzenie ogulne narodu, włożyły na nas obowiązek pośredniczenia między stronami kray dwoiącemi. Zleciliśmy czterem Senatorom umówić się z 56. Deputowanemi od Senatu Szwaycarskiego, miast i Cantonów przybyłemi do Paryża. Postanowić; ieżeli Szwaycary z przyrodzenia federalne, być mogły, pod rządem centralnym utrzymane bez siły i przymusu; iaka konstytucya dogodzi naylepiey chęciom każdego Cantonu; rozróżnić co naylepiey odpowiada wyobrażeniu iakie o szczęściu i wolności maią Cantony nowe; pogodzić w dawnych Cantonach ustawy czasem poświęcone z prawami ogułowi obywatelów przywróconemi; to wszystko roztrząsać dóyrzale należało.

Wielkość dzieła i trudność zkłoniła nas, żeśmy wysłuchali 10. Deputatow przez dwie strony przeciwne wyznaczonych. Porównywaliśmy uwagi onych z różnemi proiektami przez deputacye Cantonowe podanemi, iakoteż od Francuzkich Senatorow. Tym sposobem używaiąc wszelkich środkow do poznania prawdziwego dobra, interessu, i woli Szwaycarskiego narodu, my iako pośrednik, nie maiąc innego celu oprócz uszczęśliwienia ludu o którego losach stanowiliśmy, byneymniey nie uymuiąc Szwaycarskiey niepodległości, stanowiemy. Tu następuie Konstytucya dla każdego z osobna Cantonu, którey treść późniey wypiszemy, daley urządzenia, ogulne dla całey Rptey, przepis iak wiele Cantony żołnierza i pieniędzy dawać maią w potrzebie na obronę powszechną; o Cantonach dyryguiących, o Seymie; Landammanem do zwołania onego wyznaczony d'Affry Szef niedyś Gwardyi Szwaycarskiey Ludwika 16. Na końcu przydaie Konsul. ,, Akt ninieyszy dzieło dóyrzałe długiego rozmysłu, rady i uwag ludzi umiarkowanych i cnotliwych, zdaie się nam zawierać w sobie przepisy mocne zaręczyć spokoyność i szczęście narodu Szwaycarskiego; iak tylko będą wykonane, armia Francuzka powróci do swoiey oyczyzny, uznaiemy Szwaycary pod teraznieyszą Konstytucyą, za narod niepodległy gwarantuiemy ogólne i Cantonowe ustawy przeciwko nieprzyiaciołom Szwaycarskiey spokoyności, iacykolwiek będą, przyrzekaiąc zachować w całości trwaiące od wieków związki przyiazne Francuzkiego narodu z Rptą Szwaycarską d. 19. Lutego 1803.

Ułożywszy tym sposobem Konsul interessa zawikłane zprzymierzeńcow naszych przystępuie do dzieła większego, które bliżey obchodzi teraznieyszą i przyszłą szczęśliwość Rptey; mówiemy o księdze praw cywilnych i innych ustawach, które stanąć maią na mieyscu zwalonych ręką rewolucyi. Zebrali się prawodawcy. Stanąwszy pośród onych Minister wewnętrzny Chaptal: Obywatele, rzekł, dawnieysze posiedzenia wasze będą pamiętne mądremi ustawami w prawodawstwie, po ostatniém rząd z radą w duchu teyże mądrości zgotował nowe prawa dobroczynne, otwieraiąc źródło nowe powszechney szczęśliwości; teraznieysze prawodawców posiedzenie epoką stanie się nową chwały Rptey. Już się naprawiło wiele złego; napisane ustawy rozumne; porządek w skarbie umorzył lichwę i nieład nierządem poświęcony; wolna pieniędzy cyrkulacya, dochód wystarczaiącey potrzebom; oszczędność ścisła przyniesie narodowi w podatkach ulgę; podniesienie morskiey siły, kopanie zpławnych kanałow, ustanowienie Izb kupieckich, zachęcenie przemysłu, postawią Francuzow na stopniu wysokim.

Wielkie to są dzieła, nie byłyby gruntowne, gdyby Rpta orężem wsławiona, kray ludny, rozległy, żyżny, narod przemyślny i dowcipu pełen praw nie miał które wzorem bydź mogą. Od 14. wiekow rozszerzała się coraz oyczyzna przyłączonemi Prowincyami, któreśmy podbili, albo nam ustąpione przez szczęśliwe traktaty; lecz wcielały się wszystkie zachowuiąc każda swoie przywileie, prawa, i nadania. Tak więc Francya się zkładała z narodow rozmaitych, które się różniły od siebie ięzykiem, zwyczaiami, przesądami, pretensyami; prawodawstwa iednostaynego węzeł ich nie łączył. Ludwik 14. przedsięziął dzieło wielkie. Dopomogli usiłowaniom iego nayświatleysi mężowie złotego wieku; prawność cywilną, proces kryminalny, handlowe ustawy, przednieysze wydziały kraiowey ekonomiki, stały się iednostaynemi w narodzie; i chociaż ręką czasu dotknione, czynią ieszcze zaszczyt administracyi publiczney. Nie wszystko iednak zrobiono; milczenie czy słabość rządowa zostawiły walkę przywileiow z dawnemi zwyczaiami; niepewne były prawa cywilne Obywatela każdego.

Rewolucya zapałem powszechnym sprawić mogła, czego siła dokazać nie zdołała. Francuzi pod hasłem równości prawa, iednym połączyli się interesem i wolą; rządowi dane władzę zrobienia potrzebnych ustaw. Ogłoszono w pierwisstkach celnieysze zasady; te upadły pod ustawami iakie okoliczność wymuszała. Niech dziś zasady obce powrócą do mocy dawnieyszey; niech nauka doświadczeniem nabyta, będzie zasadą praw naszych, niech stanie się prawo rozumem pisanym, niech cywilna księga podaiąc iednostayne przepisy całemu narodowi krępuie węzły towarzyskie, interes publiczny z prywatném dobrem połączy, ochrania wolność, kładzie wędzidło bezprawiom, a stosuiąc się do naszych obyczaiow, prawom do nich wpływ zostawi; niech nakoniec zkracaiąc i prostuiąc drogę prawności, wniście do swiątyni sprawiedliwości czyni wolne, a wytępi obmierzłą sztukę, dzieło podeyścia i chciwości. Niech w sprawach gardłowych surowość umiarkowana do wielkości przestępstwa, zbrodnię ściga i karze niewinnych zasłania, w żadnym zaś przypadku mieysce nie będzie zostawione samowolney opinii sędziego, ażeby myśl prawa i zasady sam dopełniał. Wielkie dzieło przed wami prawodawcy; oświecenie i gorliwość którą okazuiecie zaspokaia chęci narodu nadzieie rządców.

Po oddaleniu się Ministra obrany Prezydentem Delstre: ,, Prawodawcy, rzekł, nowe zaczynamy posiedzenie. Wszystko na trwałym stopniu widzicie w Rptey. Ustawy nasze obracaią się na mocney osi; czas dzisieyszy nie ma czego zazdrościć latom od rewolucyi upłynionym. Jeśli iuż o zwycięstwach nie słyszycie, które świat napełniły odgłosem, ani też o chwalebnych traktatach, które kraiowi szczęśliwość wróciły; epoka dzisieysza słynąć będzie dobrodzieystwami, za które wdzięczność nam oświadczą ziomkowie, ponieważ celem pracy ma bydź księga praw cywilnych tak nie cierpliwie oczekiwane, zaszczyt dla prawodawców nieśmiertelny. Tu zebrani z narodu całego, widzieliście co się dzieie. Polepsza się wszystko w administracyi, skarbie, sprawiedliwości; urządzony kościoł, edukacya wskrzeszona, handel zakwita, doskonalą się rękodzieła, powiększony przemysł: pracą wytępiony rozbóy, Francya po tylu troskach znalazła pociechę. Połączmy z rządem usiłowania nasze dla dobra oyczyzny, dopomożmy zamiarom pożytecznym; niech iedność i zgoda nasza o rozpacz przyprawi nieprzyiacioł Rptey.

Po tey mowie wchodzą do Izby Konsyliarze stanu; Bigot, Dessolles, Segur. Pierwszy głos zabiera. ,, Zaczynacie Prawodawcy posiedzenie pamiętne w dziejach narodu. W roku przeszłym zgasły rewolucyine rozruchy; odzyskaliśmy wszystkie korzyści, iakie natura i praca da-

ły kraiowi. Rewolucya Europę wstrzęsła, rozszerzył się woienny pożar. Mąż wielki stanął u steru, zwyciężyliśmy; napisano traktaty dogodne interessom i potrzebie woiuiących Mocarstw; zaczeliśmy kosztować owoców pokoiu. Nie ma domowey woyny; straszniejszą była nad wszystkie, któreśmy z Europą wiedli: zgineło nasienie domowych niezgod ślady nawet fakcyi szarpiących kray zatarte, zniknął zapał iak tylko stracił nadzieię panowania. opinie polityczne co dwoiły niedawno Francuzów, nikogo dziś nie odwodzą od służenia kraiowi; iednym duchem tchną wszyscy, zaufania rządowi i wdzięczności; każdy w miarę talentów i zdolności przykłada się do powszechnego dobra.

Dawne przesądy i bezprawia rewolucyą zrodziły; zapał rewolucyiny zrodził przesądy i bezprawia nad owe szkodliwsze, czasu trzeba było na sprostowanie fałszywych teoryi w porządku towarzyskim, ukrócenie swawoli, danie mieysca rozumowi wolności prawey przed namiętnościami. Z tąd wynikneło po złamaniu przeszkod wszelkich, przywrócenie religii. Z tąd wynidzie nakoniec księga praw cywilnych. Ta opisze stan osob, urządzi familie, prawo własnosci zaręczy przepisze porządek sukcessyi, i wszelkie związki społeczne, wpływać będzie do obyczaiów naszych. Że dzieło iest wielkie, dla tego nagle robionem być nie może i odmienianém. Woiownicy i zwycięzcy, przed których orężem upada wszystko, gdy chcieli spokoynie panować w podbitych kraiach, szanowali religią i prawa cywilne zwyciężonych. Dla teyże przyczyny takowe prawa nie poruszone bywaią poprawa onych zawsze trudna. Nie ma dotąd przykładu w Europie, ażeby Monarcha który, chcąc naylepszą w układzie swoim dać księgę praw cywilnych poddaństwu, odważył się na to. Niektóre Mocarstwa północne i włoskie pisały księgi, obeymuiące zwyczay i ustawy dawne, i ogłoszały w lepszym porządku i iaśnieyszym. Toż samo u nas było pod Karolem 7.

Karol W. i Ludwik 9. zrobić chcieli wielką odmianę w cywilnych prawach; podział kraiu Francuzkiego i rząd lenny podał w niepamięć prawa Karlowingowej Ludwik 9. zamyslał naybardziey o zniesieniu zwyczaiów dzikich. Toż aby władza Królewska pod lenną nie upadła. Za Ludwika 15. Kanclerz Aguesseau nic więcey nie sprawił oprócz testamentowych przepisów, i drugich o indagacyach Parlamentowych; zwyczaie zaś każdey Prowincyi nietknięte zostały. Więc niedoskonałości w dawnych u nas prawach byłyby nieśmiertelnemi, gdyby czas nie przyszedł, w którym te prawa opinią narodu powszechną odrzucone, niezłomną rewolucyi siłą podeptane, ustąpić musiały innym równie błędnym. Ztąd dziś gdy pokóy zakwitnął w domu, każdy czuie potrzebę wybrania i postanowienia co w dawnych i nowszych prawach było doskonalszego. Upadną te na wieki, za któremi nikt głosu nie podnosi, iakie są lenne, przywileie osobiste, nierówność w sukcessyi &c. Dotąd u nas część narodu rządziła się pisanem prawem, druga wprowadzonem przez zwyczay, dawniey niktby nie pozwolił na odmianę; dziś zgadza się chętnie każdy upatruiąc w nowości dobro powszechne całey oyczyzny.

Cóż milszego nad widok narodu w iednę niby familią przemienionego, iedném dla wszystkich prawem? z tąd wyniknie równość, z nich węzeł ścisley łączący obywatelów między sobą i z rządem naywyższym. Tu prawdziwie potęgę: wielkość swoią pokazuie Francuzki narod, gdy chętnie pozwala miarkować, poprawiać, odmieniać, na ieden niby kształt przelewać odwieczne prawa, zwyczaie swoie dla dobra narodu powszechnego. Dawno proiekta cywilnych ksiąg ogłoszone, nad któremi Trybunały, i ludzie oswieceni wiele uwag pisali Ta księga powszechnie żądana iest; przez nią rząd u ziomków zasłuży na wdzięczność nie wygasłą. Żaden w świecie narod wielki nas w tém zawodzie nie uprzedził, ani dał przykładu. Dopomożcie tylko Prawodawcy rządnym zamiarom. Słyną dawnieysze ustawy wasze; wytępiliście rozboyników, rozproszyliście fałszerzów; odrodzona przez was edukacya, długo przerwana w rewolucyi, potrzebna zaś koniecznie do oczyszczenia obyczaiów, wzrostu kunsztów i nauk. przywrócona religia spokoynosci domowey staie się rękoymią. Pamiątkę dobrodzieystw waszych poda potomnym wiekom monument wspaniały: Imiona wasze zapisaliście w poczet tych wszystkich co zasłużyli się oyczyźnie swoiey. szczęśliwy narod; gdzie piastuiący władzę naywyższą innego celu nie maiąc oprócz powszechney szczęśliwości, przykładną iedność i zgodę zachowali. Szczęśliwi urzędnicy, gdy usiłuiąc swóy narod podnieść na stopień naywyższey pomyslności, do pracy znayduią zachęcenie z dzieł iuż dokonanych, i tych które chcą ieszcze wykonać.

Poseł Tunetański w tych dniach odwiedzaiąc pałac inwalidów, dał kommendantowi 2400. liwrów prosząc, ażeby rozdał walecznym obrońcom RPtey, których nabyta na woynie chwała, dziś cieszy w chorobie i boleści. Żołnierze summę na ubogich darowali. Ten poseł bawiąc się handlem przed 7 laty był w Paryżu dla ułatwienia interessów. Konsul Szwedzki Signeul wiele onemu dopomógł u Dyrektorów. Kupiec powróciwszy Ministrem został w Tunis; brat P. Signeul na morzu zchwytany iencem Afrykanów. Słysząc znaiome nazwisko Minister pyta się młodzieńca, iesliby nie znał kogo z familii w Paryżu; brat to móy, odpowie niewolnik. Więc ia Oycem twoim iestem, rzekł Minister; przez 28 miesięcy utrzymywał go w domu własnym przy wszelkiey wygodzie i poważeniu, i na eskadrze Admirała de Winter odesłał obdarzonego do Francyi z listem do Konsula grzecznym, ciesząc się że miał sposobność zawdzięczenia usług odebranych.

Prywatny list z S. Domingo 15 Grudnia donosi, że Murzyni attakuiąc nasz oboz pod Croix Bouquets zupełnie są porażeni, 1500 trupa zostawili, wiele chorągwi, dwa działa. — Joanna d'Arc w 15 wieku dzielnie dopomogła Karolowi 7 wypędzić z kraiu Anglików; zchwytana iako czarownica na stosie życie zkończyła. Francuzi przez wdzięczność posąg bohatyrce w Orleans postawili, gdzie raz pierwszy zgromiła nieprzyiacioł. Upadł z wielo innemi chlubny monument w rewolucyi. Municypalność miasta pomienionego wystawić nowy przedsiębierze z wyobrażeniem na podstawie dzieł rycerskich Panienki, i nadto bić medal. Odpisał na podanym proiekcie Konsul: Rzecz dla mnie naymilszą uczynicie. Przezacna Joanna d'Arc dowiodła, że niema tak wielkiego cudu, któregoby geniusz Francuzki dokazać nie zdołał, gdy idzie o obronę niepodległości narodowey. Narod węzłem iedności połączony zwyciężonym nigdy nie był. To zważaiąc dobrze sąsiedzi, którzy dobrze cenić umieią szczerość charakteru naszego, zawsze między ludem zasiewali niezgodę; z tego źrodła wypłynęły nayokropnieysze klęski dla Francyi, za swiadectwem dzieiów.,,

W Bar Ornain umarł niedawno Generał dywizyi Krieg. który od lat 6 oddalił się od służby, dobrze zasłużony RPtey; szacowali męża cnotliwego Francuzi, ubogich był oycem, rozdaiąc im część większą dochodu. Umarł w religii Protestantskiey. Gdy przyszło do pogrzebu, na który według ustaw nowych, iedno i wspólne mieysce dla wszystkich iest przeznaczone, duchowni Katolickiego obrządku nie pozwalali składać zwłoki śmiertelne rycerza w ziemi świętey, za ich zdaniem poszedł magistrat mieyski, rozkazuiąc go pogrześć na mieyscu gdzie chowaią skaranych łotrów i zbóyców. Lecz woysko gwardye narodowe i wszyscy razem obywatela okrzyknąwszy fanatyków, Generała Kryєg na mieyscu przyzwoitem pogrzebli przy woyskowey paradzie.

Słychać iż w rzeczy samey niektórzy Stanu Konsyliarze zamyślali dać nowy tytuł Kon-

sulowi; który że zprzeciwiał się statecznie wprowadzeniu nowości nie potrzebney do uszczęśliwienia narodu, podchlebcy rzecz do Senatu wnieść postanowili. Buonaparte przez poufałych przyiaciół ostrzegł zgromadzenie, któremu straż konstytucyi powierzył narod, ażeby proiekt w śmiech obrócono. Gdyby, mówił, Senatorowie mnie ofiarowali tytuł nowy, podobno lud Francuzki rozumiałby się obowiązanym do uczczenia moiey osoby, ia zaś chcę przestać na miłości ziomków. Generał Brune trzech iuż gońców z Constantinopola przysłał; traktuie z Turkami o handel i zeglugę na morzu czarném, Archipelagu, i po wszystkich portach Ottomańskich; mianowicie zaś o wyprowadzenie wóysk Angielskich z Egiptu, czego domaga się koniecznie konsul według brzmienia traktatu Amiens.

W Parlamencie czytano list Królewski, w którym poleca wypłacenie długów następcy Tronu Xiążęcia de Galles; skutkiem to będzie umowy zrobioney o dochody Xięstwa Cornwall onemu należne; rzecz póżniey się obiaśni. — W Paryżu wyszło z druku pismo nowe wyobrażaiące stan dzisieyszy skarbu Angielskiego; niektóre szczeguły z onego wypisuiemy. Dług nasz wynosił r. 1802. 24. Czerwca 549. mill: FS. dla Cesarza zaciągnelismy więcey 7. mill. Przed woyną winnismy byli 58. mill. Fundusz umarzaiący długi wynosi blisko 6. mill: przed woyną nie czynił na półtora; więc do funduszu pomienionego skarb na opłatę procentów przydaie 19. mill: 700 t. FS. przed woyną nie płaciliśmy nad 10. mill: 800. t. Zdarzyło się nieraz, że Pitt dawał wierzycielom 220. FS. na 3. procenta chcąc dostać 100 gotowizną. Woyna W. Brytannii kosztowała 346 mill: FS. do tey summy pożyczki wchodzą bilety skarbowe na 28 mill: wydatki nie likwidowane 20. Income taxe podatek od dochodów, 21. za straż kupieckim okrętom dawaną 6 różne podatki podwyższone przyniosły 50 mill.

Reszta póżniey.

Między darami względnemi Nayiasnieyszego Monarchy IMPERATORA ALEXANDRA PAWŁOWICZA na dwa Szpitale Wileń: PP. Miłosiernych utrzymuiących chorych i podrzutków uczynionemi, otrzymała Kommissya Szpitalna za starannością i troskliwością JW. Gubernatora Cywilnego Gubernii Wileń: na generalny Szpital fundusz, że Karty Francuzkie i Polskie za urządzeniem Kommissyi Szpitalney w obu Guberniach Wileńskiey i Grodzieńskiey, oraz po Powiatach sprzedawane będą, a od summy za sprzedaż Kart zebraney piąty procent na Szpital zostaie. Już Karty z Petersburga do Kommissyi Szpitalney nadesłane, i od 1 Apr: 1803. roku wedle urządzenia Kommissyi sprzedawać się będą, o tym Kommissya Szpitalna publicznie uwiadamia.

Ekonymia Miasta JEGO IMPERATORSKiEY MOSCI Wilna, uwiadamia całą publiczność: iż Kamienica Funduszowa mieyska, na ulicy Końskiey, pod N. 253. od d 23 Apryla Roku idącego 1803. puszcza się w trzyletnią arędę, więcey daiącemu, życzący ią zaarędować; niech przybywaią na publiczną Licytacyą na Ratusz, w dniach 5, 12, i 19 teraznieyszego Marca, na sessyą Ekonomiczną o godzinie 9 rano.

Lubo Dzieła wybrane wierszem i prozą *Juliana Niemcewicza* znaydować się będą w drugim Oddziale *Wyboru Pisarzów Polskich*, który po Swiętym Janie roku bieżącego wyidzie iednakże ci, którzyby na Wybor Pisarzów Polskich prenumerować niechcieli, mogą zaraz osobno prenumerować na dzieła wybrane *Juliana Niemcewicza*, powiększéy części nieznane płacąc za Tom 1 in 8vo maiori z kopersztychem zł. 18. na papierze pięknym Francuzkim, a zł. 24 na papierze Velinowym. Prenumeratę przyimuią w Warszawie Kantor Drukarni Nro 646. na Nowolipiu, i *Romuald Bystry* w Krakowie Alexander Linowski—we Lwowie Dzierzkowski—w Wilnie Malewski Akademik—w Grodnie Stanisław Niemcewicz—w Minsku z Radziwiłow Mostowska w Brześciu Litewskim Jan Niemcewicz. Na wołyniu Ludwik Krupiński, Jozef Lipiński. w Nowogrodku Białopiotrowicz. w Poznaniu Jenerałowa Węgorzewska. w Rawie Woyczyński.

Biletow na prenumeratę wszystkich Dzieł prozaicznych *Ignacego Krasickiego* Arcy-Biskupa Gnieżn: których nowa i zupełna Edycya teraz w Warszawie drukuie się, dostac można u JP. Znoski Wice-Profesora Akad: Wileń: Prenumerata 7. Tomow in 8. maiori na pięknym papierze kosztuie czer. złł: 4. i złł: 13.

z Murowaney Oszmiany JW. Ignacego Ważyńskiego ex-Chor:Ptu Oszm: uciekło w nocy ze dnia 8 na 9 dzień Msca Febr: dwóch podannych ludzi za Lokaiow służących, z których ieden Tomasz Małyszko urody srzedniey, włosu na głowie ciemnego, brwi podobnych, oczu ciemnych nosa podługowatego i sporego, twarzy białey i pociągławey z faworytami małemi; drugi Maciey Wołeyko przezwany Wołodkowiczem urody do Wierzków 10. włosu na głowie czarnego, brwi i oczu czarnych, nosa małego pociągłego, twarzy okrągłey białey z faworytami dużemi, oba w surdutach sukna granatowego, a w kamizelkach koloru niebieskiego. u pierwszego bukry granatowe, czapka z siwym barankiem okrągła, z zwierzchiem Manszestru granatowego i zkutasem iedwadnym z przerzucanym złotem, w delii kunami podszytey sukna zielonego. u drugiego spodnie niebieskie sukienne, czapka wierzch karmazynowy czarnym barankiem obłożona, w płaszczu Lokayskim białym zabrali z sobą pieniędzmi Rubli Srebr: 174 koni parę z sankami chomontem poiedynkowym z kapą pobielaną, i z pulszorkiem, z kulbaką niemiecką: koń ieden kasztanowaty ogier, gwiazda wełbie i noga tylnia biała; drugi wrony bez żadney odmiany fuzyi 3. i Lulkę pieńkową dużą w srebro oprawną wartuiącą Rubli 300 z cybukiem iedwabnym; ktoby onych zastrzegł lub poscignoł za daniem wiadomości do Domu JWW. Ważyńskich w Miescie Wilnie położonego, niegdyś Skarbowym zwanego odbierze przyzwoitą nadgrodę.

Domy w Mieście Telszach położone do własności WJP. Alexandra Puzyny Szambell: B.D.Poll: należące; zamiarem uczynienia wierzycielom Jego proporcyonalney bonifikacyi, od uprzedzoney przez W Horodniczego Telszewskiego przedaży i Licytacyi publiczney pozostaiące, zwoli i przeznaczenia Rządowego plus offerenti z determinacyi Sądu Ziemskiego Telsz: w Dniach terminu pierwszego Marca 2 wdrugim 9 i trzecim 16 Eorundem roku tego w tychże Telszach przedawane będą. Jako zatém życzący kupić, tak też maiący do tegoż W. Puzyny pretensye aby uwiadomieni byli, Sąd Ziemski Telszewski mimo poprzednicze pierwszykroć w własnym powiecie do Sądu Niższego Ziemskiego Telsz: przesyłaiąc kommunikacyą drugi raz Rządowi Guberskiemu Wileń: Litt; w Widoku całey Gubernii oraz kędy należy ogłoszenia Zarapportowawszy ostatni raz przez Gazetną Expedycyą donieść Publiczności staraiąc się iednych w chęci kupna domow przybyć usiłować mogących. Drugich dla odbioru zadosć uczynienia iawić się na Kadencyi Troieckiey R: tego za prozbami przez się lub Plenipotentów powinnych uwiadamia Odbiegaiących zas dopilnowania terminów za niemaiących pretensyi poczytać deklaruie.

Folwarki 3. o mil 8 od Wilna w Powiecie Wileńskim na trakcie z Wilna do Rygi idącym, leżące z intratą roczną ieden 12000. drugi 5000. trzeci 3000. złł: czyniacy, lasy użyteczne, łąki i grunta wyborne maiące; od sąsiadow zupełnie ograniczone, i żadney kwestyi Aktorstwa niepodległe, są do przedania, lub też do za Arędowania na lat trzy. Ktoby życzył sobie nabyć wiecznością, lub Arędować, zgłosić się może, w mieście Wilnie do Domu WJP. Szadurskiego, na przeciw Facyaty Kościoła Katedral: Zamko: stoiącego.